

Informasjon til jegere: Chronic Wasting Disease (CWD)

Mattilsynets mål er at jegere blir bedre kjent med sykdommen CWD, at jegere lettere kan bidra til å skaffe oversikt over utbredelsen av CWD, og at jegere kan hjelpe til med å redusere eller forhindre smitterisiko til nye områder.

Omfattende kartlegging i 2016

Mattilsynet og Miljødirektoratet planlegger å teste 20 000 hjortedyr, inkludert tamrein, for CWD i 2016. Dette omfatter prøvetaking av alle hjortedyr som dør eller blir avlivet som følge av sykdom eller skade, inklusive trafikkdrepte, i hele landet.

I tillegg skal det tas prøver av hjortedyr som blir felt under jakt i utpekte områder. Oversikt over disse områdene finner du hos Miljødirektoratet: www.miljodirektoratet.no/cwd
Det skal også tas prøver ved alle viltbehandlingsanlegg og godkjente kontrollsteder.

Jegere er svært viktige for kartleggingen!

Mattilsynet og Miljødirektoratet vil sterkt oppfordre jegere og jaktlag til å bidra i kartleggingen av sykdommen. Jegere er svært viktige for at vi skal få inn prøvemateriale for testing. Dersom du jakter i de områdene hvor det skal være jaktinnsamling for CWD-testing, er det viktig at du tar med hodet fra dyret du har skutt til oppsamlingsplasser hvor Mattilsynet og Miljødirektoratet organiserer prøvetaking. I hvilke områder det etableres innsamlingsplasser, hvor disse er lokalisert og tidspunkt for innsamling vil det bli informert om lokalt fra Mattilsynet og kommunenes viltforvaltning.

I tillegg ber vi jegere i hele landet som leverer vilt til viltbehandlingsanlegg eller får det kontrollert ved godkjente kontrollsteder, bringe med hodet for prøvetaking.

Meld fra ved sykdom på hjortedyr eller ved funn av døde hjortedyr.

Jeger som observerer et dødt, skadet, sykt eller generelt svekket dyr, skal så snart som mulig melde fra.

For elg, hjort og rådyr skal kommunen varsles, gjelder det villrein skal jeger melde fra til Statens naturoppsyn (SNO).

Ofte stilte spørsmål om CWD:

Hva er CWD?

Chronic wasting disease (CWD) er en smittsom sykdom som kan ramme hjortedyr som elg, hjort, rådyr og rein. Sykdommen har tidligere bare forekommet i USA, Canada og Sør-Korea, men ble i april 2016 påvist på en villrein fra Nordfjella villreinområde og i mai 2016 hos 2 elger i Selbu. CWD opptrer oftest hos hjortedyr eldre enn 3 år. Symptomer er blant annet avmagring og unormal oppførsel. Sykdommen er alltid dødelig for dyrene.

For mer informasjon om sykdommen CWD, se Veterinærinstituttets nettsider.

Hvordan smitter CWD?

CWD kan smitte gjennom direkte kontakt mellom syke og friske hjortedyr, eller indirekte ved at dyr kommer i kontakt med smittestoffet i miljøet. Smittestoffet er bl.a. påvist i spytt, urin og avføring fra dyr som er smitta.

Er det trygt å spise kjøtt fra hjortedyr?

CWD har eksistert i mange år i USA og det har aldri blitt påvist smitte til mennesker. Basert på rapporten fra Vitenskapskomiteen for Mattrygghet og den kunnskapen som finnes om CWD, mener Mattilsynet at det er svært liten mulighet for smitte til mennesker fra dyr eller kjøtt.

Kan jeg jakte som normalt?

Ja, det kan du. Mattilsynet er opptatt av å redusere risikoen for å spre en eventuell smitte i forbindelse med jakt. På bakgrunn av at vi vet lite om utbredelsen av CWD ennå, anbefaler vi noen tiltak.

Mattilsynet oppfordrer til at du graver ned eller stener ned innvoller og andre deler av dyret som du ikke tar med, når det er mulig. Er dyret smittet, vil slakteavfallet kunne utgjøre en smitterisiko for andre hjortedyr.

Jakter du i flere kommuner eller villreinområder, oppfordrer vi til at du mellom hvert område sørger for at:

- klær, støvler o.l. som er brukt på jakt blir grundig reingjort/vasket for å fjerne synlige rester av jord, slakteavfall, avføring osv.
- utstyr som er brukt under slakting (kniv, sag etc) vaskes grundig og desinfiseres med 2 % natriumhypoklorittløsning (f eks 1 del Klorin + 1 del vann) som holder minst 20°C i en time. Deretter skylles grundig med vann siden natriumhypokloritt er sterkt korroderende og kan ødelegge utstyr.

Hvordan skal jeg behandle viltskrotter?

Som før. Følg vanlige slaktehygienerutiner.

Kan jeg bruke luktestoff?

Det er forbudt å importere, selge, kjøpe eller bruke naturlig luktestoff fra hjortedyr fra land med CWD (Norge, USA, Canada og Korea), fordi naturlig luktestoff kan være smitteførende. Mattilsynet fraråder all annen bruk av luktestoffer til vi vet mer om smittesituasjonen.

Kan jeg legge ut saltslikkestein eller fôr til hjortedyr?

Det er forbudt å legge ut saltstein eller fôr til hjortedyr etter 11. juli 2016, i syv fylker:

- Nord-Trøndelag
- Sør-Trøndelag
- Møre og Romsdal
- Sogn og Fjordane
- Hedmark
- Oppland
- Buskerud

Forbudet skal hindre ansamlinger av dyr. Ansamling gir økt risiko for smittespredning.